

slučajevima kod kojih odgovara za vozarov rad. Špediterova odgovornost njegovom komitentu u ovim slučajevima ne temelji se na tome da on ulazi u vozarovu pravnu sferu, već bilo na njegovoj krivnji, bilo na zakonskoj obavezi koja špeditera tereti iz špediterovog posla, a temelji se na posebnom pravnom naslovu, a ne na njegovoj načelnoj odgovornosti za vozarov rad. Dakle i u ovim slučajevima špediterova odgovornost osniva se na ugovoru o špediciji, kao na posebnom pravnom naslovu, u odnosu na vozarov rad, pa se i zastara iz toga odnosa regulira prema propisima koji normiraju špediterski posao.

B.J.

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 4.XI 1968.

Comptoir général de transports c/a
Sté algérienne de transports Mitjaville-
Gondrand i Cie d'assurances La Nationale

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Primaočev protest - Ako je primalac uložio protest nakon izmaka propisanog roka, on mora dokazati da je teret primio onako kako on tvrdi u protestu - Ovo može dokazati i carinskim ispravama iz kojih proizlazi koliko je tereta iskrcano iz broda

Brodar je primio na prijevoz 1.800 hektolitara vina. Vino je bilo smješteno u brodske cisterne, a ukrcano je u Oranu i iskrcano u luci Séte. Brodar je izdao čistu teretnicu. Teret je iskrčan u luci odredišta 13.IV 1963. pod nadzorom carinskih organa i ustanovljeno je da nedostaje 53,80 hektolitara vina. Unatoč okolnosti što se radilo o vidljivom manjku, primalac je brodaru uložio protest tek 16. IV.

Apelacioni sud je brodara obvezao na naknadu štete.

Protiv ove presude brodar se žalio. Kasacioni sud je potvrdio drugostepenu presudu iz slijedećih bitnih razloga:

Nesporno je među strankama kada je teret iskrčan i vrijeme predaje protesta. Isto tako stranke nisu prigovarale nalazu carinskih organa. Na temelju ovih nespornih činjenica drugostepeni sud je zaključio da zakašnjenje ulaganja protesta prouzrokuje dvije pretpostavke: da šteta nije nastala za vrijeme prijevoza morem, te da je šteta nastala nakon preuzimanja tereta. Prihvaćajući ovo stajalište Kasacija zaključuje da je u ovom slučaju tužitelj-primalac dokazao da je robu primio u količini kako on to tvrdi u pro-

testu. Ovo je dokazao carinskim ispravama iz kojih je vidljivo u kojoj je količini vino bilo iskrcano iz broda, pa je, na temelju ovih razloga, brodara obvezao na naknadu štete.

(DMF 1969, str.142)

B.J.

Bilješka.- U gornjoj presudi sud je rješavao pravne posljedice zakašnjelog protesta.

Prva je posljedica pretpostavka da je teret predan onako kako to proizlazi iz teretnice i da tu pretpostavku primalac mora oboriti. Čini se da je potpuno umjesno stajalište suda da je pretpostavka oborena potvrdom carinskih organa koji su nadzirali iskrcaj, i iz kojih potvrda proizlazi koliko je tereta brod iskrcao i primaocu predao. U Francuskoj se za vrijeme dok je vrijedio prijašnji zakon postavljalo pitanje da li pravovremeni protest stvara pretpostavku da je šteta nastala za vrijeme pomorskog dijela puta. To je bilo važno radi toga što je do sada u Francuskoj vrijedio poseban režim za štete prije i poslije iskrcaja. Novim zakonom je ta razlika ukinuta, pa je i ovaj problem izgubio na svom praktičnom značenju. Čini nam se da se u okviru Konvencije o teretnici od 1924. godine, a i prema našem Zakonu koji se na toj Konvenciji osniva, ova druga pretpostavka ne može opravdano postaviti. Pravovremenim protestom se naime pretpostavlja samo da je roba primljena onako kako se to u protestu navodi, a ne i kada je šteta nastala. Ova druga činjenica dokazuje se teretnicom. Ukoliko bi se kod nas uzelo stajalište da pravovremeni protest stvara pretpostavku da je šteta nastala tokom prijevoza morem, to bi bilo praktički važno kad ugovornom klauzulom brodar sebe stavi u pogledu odgovornosti u povoljniji položaj od onoga u koji ga stavlja sam zakon.

B.J.

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 15.V 1968.

SOCOPAO c/a Sté Davum

Špediter - Skladištar - Špediterova odgovornost - Protest upućen skladištaru - Špediter koji dobije nalog od svoga komitenta da preuzme robu od lučkog skladištara dužan je, sudskim ili vansudskim putem, ali u prisutnosti skladištara, prilikom preuzimanja ustanoviti stanje robe koju prima - Ako to propusti učiniti, dužan je svomu komitentu nadoknaditi štetu, ali samo